

ผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงาน
ทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ
The Effect of Accountant Competency of Financial Reporting Efficiency
of The Market for Alternative Investment (mai)

ปนัดดา ศรีวิสัย¹ ณัฐวงศ์ พูนพล² และสุวรรณ หวังเจริญเดช³

Panadda Sriwisai¹ Nuttavong Poonpool² and Suwan Wangcharoendate³

Received : January 19, 2024 Revised : March 21, 2024 Accepted : April 2, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ และเพื่อศึกษาผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 50 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) อย่างไรก็ตาม ผู้ทำบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ที่มีความรู้ในวิชาชีพบัญชี ถือเป็นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการปฏิบัติงานทางด้านการบัญชีโดยตรง ซึ่งในงานวิจัยระบุไว้ว่า สมรรถนะผู้ทำบัญชีที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพนั้น มีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ผู้ทำบัญชี ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพจากการปฏิบัติงานบัญชีควบคู่กับการเพิ่มพูนองค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : สมรรถนะผู้ทำบัญชี ความรู้ในวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ ทัศนคติต่อวิชาชีพ

ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² Master student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} รองศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} Associate Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Corresponding author E-mail: panadda15@ktc.ac.th

Abstract

The purpose of this research is to To study the competency of bookkeepers listed on the mai Stock Exchange. To study the efficiency of preparing financial reports for companies listed on the Market for Alternative Investment. And study the effects of accountant competency on the financial reporting efficiency of the market for alternative investment (mai). By collecting data from 50 accountants in the market for alternative investment (mai). Using a questionnaire is a tool for data collection and analysis. These multiple correlation analysis and multiple regression analysis are used in this research. The results of relationship and effect of accountant competency on financial reporting efficiency. There are professional knowledge and professional attitudes a positive relationship and impact on the financial reporting efficiency in the market for alternative investment (mai). Accountants should pay more Professional knowledge is a fundamental necessity for direct accounting practice. However, research still indicates that the competencies of accountants related to the profession have a significant positive impact on financial reporting efficiency. Therefore, the accountant should build a positive attitude towards the profession from accounting practice along with continuously increasing their professional knowledge.

Keywords : Accountant Competency, Professional Knowledge, Professional Skill, Professional Attitude, Financial Reporting Efficiency, The market for alternative investment (mai)

1. บทนำ

ประเทศไทยได้มีการลงนามในข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาบัญชีของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services : AFAS) ซึ่งได้ระบุหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องคุณสมบัติการเป็นนักบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียน พบว่า นักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) ของประเทศสมาชิกต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับใช้ภายในประเทศแหล่งกำเนิด เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้ทำบัญชีหรือนักบัญชีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) มีสมรรถนะตามแนวมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ (International Education Standards : IES) (กระทรวงแรงงาน, 2560) โดยมีการพัฒนาในด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง (สภาวิชาชีพ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560)

สมรรถนะผู้ทำบัญชี (Accountant Competency) เป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานที่เพิ่มประสิทธิภาพของการจัดทำรายงานทางการเงิน (พิมพ์ภา วงศ์ทองแก้ว และคณะ, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีตามแนวมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ (International Education Standards: IES) ฉบับที่ 2 3 และ 4 ดังนี้ ประเด็นแรก คือ สมรรถนะผู้ทำบัญชีตามแนวมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 2 ได้กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีความรู้ในวิชาชีพบัญชี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตามบทบาทให้ได้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน รวมไปถึงความรู้เกี่ยวกับหลักการ มาตรฐาน แนวคิด ข้อเท็จจริงและกระบวนการความรู้ความสามารถทางวิชาชีพเป็นการบูรณาการ และการประยุกต์ของความรู้ความสามารถเชิงเทคนิค ทักษะทางวิชาชีพ และค่านิยม จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ (นริศรา วัฒนศัพท์, 2563) ประเด็นที่สอง คือ สมรรถนะผู้ทำบัญชีตามแนว

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 3 กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ โดยผู้ทำบัญชีต้องมีทักษะทางปัญญาในการแก้ไขปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจที่ดีแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานที่ดี เช่น การใช้คณิตศาสตร์และสถิติความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ เป็นต้น ทักษะคิดและพฤติกรรมที่ช่วยการเรียนรู้และการปรับคุณลักษณะเฉพาะบุคคลได้เป็นอย่างดี ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารร่วมกับคนอื่นในองค์กรได้ดี ทักษะการบริหารกิจการและการจัดการธุรกิจที่ดี เช่น การวางแผนเชิงกลยุทธ์ หรือการตัดสินใจอย่าง ผู้มีวิชาชีพ เป็นต้น (ธนวรรณ แฉ่งโถม, 2562) ประเด็นสุดท้าย คือ สมรรถนะผู้ทำบัญชีตามแนวมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 4 กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องเป็นผู้มีคุณค่าแห่งวิชาชีพ มีจริยธรรม มีทัศนคติที่ดี และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ โดยผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส มีความอิสระ มีความเที่ยงธรรม หรือความซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพบัญชีด้วยความรู้ ความสามารถ และตามมาตรฐานในการทำบัญชีที่ดี การรักษาความลับ หรืองดเว้นการกระทำที่นำมาสู่การเสื่อมเสียเกียรติแห่งวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย บุคคล หรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป (กมลรส จันทร์ตาคำ, 2562) โดยมาตรฐานทั้ง 3 ฉบับ คือ IES 2 IES 3 และ IES 4 เป็นมาตรฐานที่มีการปลูกฝังในเรื่องของความรู้ความสามารถ ทักษะความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพในการประกอบวิชาชีพบัญชี จากการสังเคราะห์งานวิจัยในอดีต มีการกล่าวถึงสมรรถนะผู้ทำบัญชีหลายด้าน แต่มีสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพซึ่งสมรรถนะทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมานี้ ถือเป็นสมรรถนะที่สำคัญในการทำงานของนักบัญชี (Rufino, 2018) เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนให้ปรากฏในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) รวมไปถึงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องใช้สมรรถนะเหล่านี้ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงาน ทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (จารุวรรณ แซ่เต๋ และคณะ, 2564)

ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Efficiency) อ้างถึง การบันทึกข้อมูลทางการเงินที่มีความถูกต้องและครบถ้วน รวมถึงการนำเสนอข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และปราศจากความลำเอียง (สิริพรรณ โกมลรัตน์มงคล และคณะ, 2563) ตลอดจนความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ สุภรณ์นำไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประเมินฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ (เสาวลักษณ์ กิมสร้าง, 2562) ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะให้สามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยเฉพาะการปฏิบัติงานบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่มีกฎระเบียบและข้อบังคับที่เข้มงวด

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ จัดตั้งภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อเป็นตลาดทางเลือกในการระดมทุนระยะยาวของธุรกิจ ทำหน้าที่เป็นตลาดทุนเพื่อให้บริษัทต่าง ๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ (ธนศ อุ่นปรีชาวนิชย์ และคณะ, 2564) โดยบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) มีศักยภาพทางการแข่งขัน มีโอกาสและแนวโน้มการเติบโตได้ในระยะยาว รวมถึงมีความต้องการเงินทุนในการขยายกิจการเพื่อเติบโตต่อไป ดังนั้น การสร้างประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ ถือเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืมเงิน และเจ้าหนี้อื่น โดยการนำรายงานทางการเงินมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อดำเนินการผลตอบแทนที่ได้รับและใช้ประกอบการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ (อัฐพงษ์ วีระคานนท์ และคณะ, 2564)

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานบัญชี ซึ่งช่วยให้เกิดความสามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

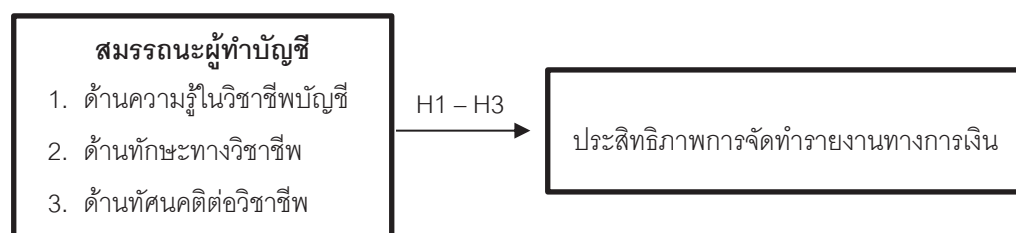
- 2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้ทำบัญชีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ
- 2.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ
- 2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

รูปภาพประกอบ 1

ผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน
สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

3.1 สมรรถนะผู้ทำบัญชี (Accountant Competency)

สมรรถนะผู้ทำบัญชี หมายถึง ศักยภาพที่ซ่อนอยู่ภายในเชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากทักษะ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการคำนวณ การคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติงานด้านวิชาชีพบัญชีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายกำหนด และความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จได้ ผลงานที่มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ประกอบไปด้วย ความรู้ในวิชาชีพบัญชี ทักษะทางด้านวิชาชีพ และ ทัศนคติต่อวิชาชีพ (ตามตาราง 1)

ตาราง 1 การสังเคราะห์สมรรถนะผู้ทำบัญชี

ตัวแปร ผู้วิจัย							
	ความรู้ในวิชาชีพ	ด้านการปฏิบัติงาน	ทักษะทางวิชาชีพ	การบริหารจัดการด้านการเงิน	ด้านการควบคุมคุณภาพ	คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพ	ทัศนคติต่อวิชาชีพ
รุ่งระวี มั่งสิงห์ และคณะ, 2563	/	/					
นริศรา วัฒนศัพท์, 2563	/		/				/
จิตรเลขา ทาสี และคณะ, 2564	/		/				
ปราณี คำมา และคณะ, 2561	/			/	/		
ประภัสสร กิตติมนิรม, 2561	/		/			/	
กมลรส จันทร์ตาคำ, 2562	/		/				/
ณฐา ธรเจริญกุล, 2561	/		/				/
อารียา สรศักดิ์, 2562	/		/				/
เบญญาภา ยืนยง, 2560	/		/	/		/	
ธนวรรณ แฉ่งขำโถม, 2562	/		/			/	
อาทิตย์ อธิคม, 2562	/		/				/
รวม	11*	1	9*	2	1	3	5*

จากตาราง 1 แสดงถึง การศึกษาสมรรถนะผู้ทำบัญชีหลายด้าน แต่มีสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีการกล่าวถึงมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกประเด็นสำคัญ และเป็นประโยชน์มากที่สุด 3 อันดับแรก มาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ (ณฐางค์ พูนพล และคณะ, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะตามแนวมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ (International Education Standards: IES) ฉบับที่ 2 ได้กำหนดให้นักบัญชี มีอาชีพต้องมีความรู้ทางวิชาชีพ (Content of Professional Accountant) ฉบับที่ 3 กำหนดให้นักบัญชีมีอาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) และ ฉบับที่ 4 กำหนดให้นักบัญชีมีอาชีพต้องเป็นผู้มีคุณค่าแห่งวิชาชีพมีจริยธรรม ทัศนคติ ที่ดีต่อวิชาชีพ (Professional Attitudes) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่มีการกล่าวถึงเป็นอย่างมากในการมุ่งจัดการศึกษาที่ปลูกฝังในเรื่องของความรู้ ความสามารถ ทักษะความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพในการประกอบวิชาชีพ (นริศรา วัฒนศัพท์, 2563) จึงสามารถแข่งขันกับนักบัญชีทั้งในประเทศและต่างประเทศในกลุ่มภูมิภาคและระดับสากลได้ (ณฐา ธรเจริญกุล, 2561) ดังนี้

- 1) ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี (Professional Knowledge : PK) หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับการ

จัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และนโยบายการบัญชีขององค์กร มีความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร สามารถปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดทำบัญชี สามารถยื่นภาษีผ่านระบบ e-filing, e-Tax หรือ e-Withholding มีการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้สามารถปฏิบัติงานบัญชีให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ Thywill (2017) ระบุว่า ความสัมพันธ์ของสมรรถนะการจัดทำบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานทางการเงินกับการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ในเขตไฮ ประเทศกานา พบว่า สมรรถนะการจัดทำบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานทางการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความเชื่อถือได้ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2566)

H₁: สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill : PS) หมายถึง ทักษะทางปัญญาในการแก้ไขปัญหา ในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนได้สำเร็จ มีทักษะการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานทั้งกับบุคคลภายในและภายนอกองค์กร สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยของ จารุวรรณ แซ่เต๋ และคณะ, 2564 ระบุว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหารฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การมีทักษะในการสื่อสารและการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา รวมถึงการปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงาน ทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2566)

H₂: สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

3) ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ (Professional Attitudes : PA) หมายถึง ความโปร่งใส ความมีอิสระ เที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตของผู้ทำบัญชีที่แสดงออกถึงการรักษาความลับ หรือดเว้นจากการกระทำที่นำมาสู่การเสื่อมเสียเกียรติแห่งวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย และผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานบัญชีที่ได้รับมอบหมายโดยปราศจากความลำเอียง ส่งผลให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และตรงต่อเวลา ซึ่งเป็นผลดีต่อองค์กรในอนาคต งานวิจัยของ รุ่งรงค์มี รัชสมบัติ และคณะ (2565) พบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์ และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน เนื่องจากผู้มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ติดกับงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ส่งผลให้งานที่รับผิดชอบ มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ หากบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีทัศนคติที่ไม่ดีอาจส่งผลให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินเกิดข้อผิดพลาด รายงานทางการเงินไม่มีความน่าเชื่อถือ ผู้บริหารได้รับข้อมูลรายงานทางการเงินที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้บริหารไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2566) ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีต้องมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ เพื่อประโยชน์สูงสุด และผลดีต่อองค์กรต่อไปในอนาคต

H₃: สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพมีผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

3.2 ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Efficiency)

ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดจากการใช้ทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์เพื่อให้ได้รายงานทางการเงินที่ถูกต้องทันเวลา เชื่อถือได้ ตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เช่น การวางแผน การควบคุม การวัดผลการดำเนินงาน หรือการตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประกอบไปด้วย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithful Representation) ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ (Comparability) ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) ด้านความทันเวลา (Timeliness) และด้านความสามารถเข้าใจได้ (Understandability) เนื่องจาก ตัวแปรที่กล่าวมานั้น จัดอยู่ในลักษณะเชิงคุณภาพตามมาตรฐานรายงานทางการเงินที่สามารถส่งผลกระทบให้เกิดประสิทธิภาพการรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การมีรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเหมาะสมจะสามารถสร้างข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือ และนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจได้ทันเวลา (นาถวีณา สิริอุทัยภาคเสรี, 2563)

4. วิธีการดำเนินงานวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 186 ราย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 186 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 50 ชุด คิดเป็นร้อยละ 26.88 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker และคณะ (2001) ได้เสนอว่า การส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราการตอบกลับมาน้อย ร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้ รวมระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 166 วัน ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

4.2 การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

สมรรถนะผู้ทำบัญชีเป็นตัวแปรอิสระ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี วัดด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับนโยบายการบัญชี พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด กฎกระทรวง ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ วัดด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับทักษะในการแก้ปัญหา ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ และทักษะการสื่อสารร่วมกับบุคคลในองค์กร 3) ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ วัดด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นตัวแปรตาม วัดด้วยข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้

โดยการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีและประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยพิจารณาในเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมาย และสมมติฐานงานวิจัย เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ด้วยค่า IOC (Item Objective Congruence Index : IOC) โดยแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 ซึ่งพบว่าดัชนีสอดคล้องกับนิยามศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับสุมินทร เป้าธรรม (2558) ได้เสนอว่า ดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.05 ขึ้นไป เป็นค่าที่ยอมรับได้ ถือได้ว่าข้อคำถามดังกล่าวมีความเหมาะสม

4.3 ความเชื่อมั่นของคุณภาพเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total-Correlation ซึ่งสมรรถนะผู้ทำบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.411 – 0.941 และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.401 – 0.864 (สอดคล้องกับ Field (2000) ได้นำเสนอว่า การทดสอบอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งสมรรถนะผู้ทำบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.903 – 0.936 และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.808 – 0.903 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair และคณะ (2006) ได้เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่มีค่าเกิน 0.70 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพนำมาใช้เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยได้

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยการใช้ Variance Inflation Factors (VIFs) และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ } FRE = \beta_0 + \beta_1 PK + \beta_2 PS + \beta_3 PA + \varepsilon$$

โดยที่	FRE	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม
	PK	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี
	PS	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพ
	PA	แทน	คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ
	β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
	ε	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน

5. ผลลัพธ์จากการวิจัย

ตาราง 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของสมรรถนะผู้ทำบัญชี และประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม (FRE) สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

ตัวแปร	FRE	PK	PS	PA	VIFs
$\bar{X}$	4.251	4.212	4.398	4.144	
S.D.	0.413	0.471	0.428	0.482	
FRE	-	0.503*	0.574*	0.897*	
PK		-	0.687*	0.257*	1.920
PS			-	0.482*	2.336
PA				-	1.320

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ สมรรถนะผู้ทำบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.320 – 2.336 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระสมรรถนะในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม (FRE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.503 – 0.897 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณได้ผลดังตาราง 3

ตาราง 3 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม (FRE) สำหรับผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

สมรรถนะผู้ทำบัญชี	ประสิทธิภาพการจัดทำ รายงานทางการเงินโดยรวม (FRE)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาดเคลื่อน		
	ถดถอย	มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.298	0.238	1.254	0.216
1.ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี (PK)	0.285	0.061	4.706*	0.000
2.ด้านทักษะทางวิชาชีพ (PS)	-0.052	0.073	-0.713	0.479
3.ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ (PA)	0.720	0.049	14.661*	0.000
F = 118.801 p = 0.000 AdjR ² = 0.878				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ p<0.01

จากตาราง 3 พบว่า สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม ส่วนสมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม (p<0.01)

6. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

6.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

6.1.1.1 ผู้ทำบัญชีควรมีการศึกษาสมรรถนะผู้ทำบัญชี โดยมีการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างอื่นที่ไม่ใช่ผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจนั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.1.2 ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของสมรรถนะผู้ทำบัญชีในแต่ละด้าน โดยเฉพาะด้านทักษะทางวิชาชีพ เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการและวิธีการจัดทำรายงานทางการเงินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการบริหารงานด้านการจัดทำบัญชี เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ รวมทั้งควรชี้แนะให้ผู้ทำบัญชีให้ความสำคัญใน

การพัฒนาสมรรถนะของตนเองในด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และทัศนคติต่อวิชาชีพ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินในทุก ๆ ด้านมากยิ่งขึ้น ส่งผลดีให้กับองค์กรต่อไป

7. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะผู้ทำบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ จำนวน 50 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก และสมรรถนะผู้ทำบัญชีด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน ส่วนสมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน ดังนั้น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ควรให้ความสำคัญต่อสมรรถนะผู้ทำบัญชี ครอบคลุมถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้านบัญชีให้มีความรอบคอบตั้งแต่การบันทึกบัญชี จนถึงการสรุปรายงานทางการเงินและเมื่อเกิดข้อผิดพลาด มีการแก้ไขข้อผิดพลาดรายการทางบัญชีให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบอย่างเคร่งครัด นำไปสู่การจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

8. อภิปรายผล

8.1 ผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้ทำบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากสมรรถนะผู้ทำบัญชีถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ทำบัญชีทุกคนควรมี อีกทั้งผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงาน ด้านวิชาชีพบัญชีให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถูกต้องตามที่กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเกิดประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานทางการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งรัศมี รัชสมบัติ และคณะ (2565) พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีโดยรวม ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และด้านทัศนคติทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักวิชาการเงิน และบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้และปฏิบัติบนพื้นฐาน ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ จึงทำให้นักวิชาการเงินและบัญชีแต่ละท่านต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงขั้นตอนและกระบวนการในการปฏิบัติงานด้านบัญชีเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา วัฒนศัพท์ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า คุณสมบัตินักวิชาชีพบัญชีตามข้อกำหนดของมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ (EIS) ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 และฉบับที่ 4 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่มีการกล่าวถึงเป็นอย่างมากในการมุ่งจัดการศึกษาที่จะปลูกฝังในเรื่องของความรู้ ความสามารถ ทักษะความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ในการประกอบวิชาชีพ

8.2 ผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก รายงานทางการเงินเป็นข้อมูลสำหรับผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ต้องจัดทำเพื่อนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกได้รับทราบข้อมูลทางการเงิน โดยจะต้องอาศัยบุคลากรที่มีทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์ โดยสามารถปฏิบัติงานด้านการบัญชีที่ได้รับมอบหมายให้ถูกต้อง เข้าใจได้ง่าย ปราศจากความลำเอียง ใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีโดยใช้หลักความสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินบัญชีและสามารถตรวจสอบความถูกต้องและแหล่งที่มาได้ ตลอดจนเพื่อให้ประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพรรณ โกมลรัตนมงคล (2563) พบว่า ปัจจัยทักษะของนักบัญชีและปัจจัยระบบการควบคุมภายในส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของ สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2558) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะที่ทำให้ข้อมูลมีประโยชน์สูงสุดในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน 2 ประการ คือ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม 4 ประการ คือ ความสามารถเปรียบเทียบได้ ความพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้

8.3 สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม ($p < 0.01$) เนื่องจาก ผู้ทำบัญชีต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับการทำบัญชี โดยใช้หลักความสม่ำเสมอ สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายและประมาณการทางการเงินบัญชี หรือการแก้ไขข้อผิดพลาดได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนด โดยข้อมูลทางการเงินบัญชีสามารถตรวจสอบความถูกต้องและแหล่งที่มาได้ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินบัญชีในปีก่อน ๆ หรือเปรียบเทียบงบการเงินกับธุรกิจอื่น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ พลแก้ว (2566) พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน ซึ่งได้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ จึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาการการเงินและบัญชีให้เป็นผู้จัดทำบัญชีที่ตระหนักถึงผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาวัต นิลสุวรรณ และคณะ (2563) พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน คือ ด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสำนักงานบัญชีประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสำนักงานบัญชี ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thywill (2017) พบว่า สมรรถนะการจัดทำบัญชีด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ดังนั้น ธุรกิจ SMEs ควรส่งเสริมการทำบัญชีอย่างถูกต้องเพื่อการเติบโตของเอสเอ็มอี โดยสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่รับผิดชอบ SMEs ควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่ไม่มีความรู้ทางวิชาการด้านบัญชี และมาตรฐานสำหรับการจัดทำข้อมูลการบัญชีสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้ประโยชน์ในอนาคต จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_1

8.4 สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินโดยรวม เนื่องจากผู้ทำบัญชีสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ เป็นผู้มี

ความรู้ ความสามารถทางด้านบัญชีเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างสม่ำเสมอ หากผู้ทำบัญชีไม่มีความรู้ ความสามารถทางด้านบัญชี ไม่มีการพัฒนาตนเองด้านทักษะทางวิชาชีพ จะส่งผลให้รายงานทางการเงินนั้นขาดความ น่าเชื่อถือ ตลอดจนขาดประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งรัมย์ รัชสมบัติ และคณะ (2565) พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพ และด้านคุณค่าแห่ง วิชาชีพไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม เนื่องจากบุคลากรผู้ทำหน้าที่ใน การปฏิบัติงานด้านบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคามเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีเป็นอย่างดีมีการพัฒนา ความรู้ รวมถึงการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพด้านบัญชีที่ดีเยี่ยม มีการพัฒนาคุณค่าทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดถือ อุดมการณ์ทางวิชาชีพมีวินัยมารยาททางวิชาชีพรวมถึงการพัฒนาตนให้เกิดความเจริญก้าวหน้าหากบุคลากรที่ปฏิบัติ ด้านบัญชีไม่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชี ไม่มีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและคำนึงถึงคุณค่าแห่งวิชาชีพ จะส่งผลให้ไม่สามารถจัดทำรายงานทางการเงินได้ หรือรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นไม่มีคุณภาพ ไม่มีความถูกต้องขาด ความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อความผิดพลาดในการจัดทำรายงานทางการเงินขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรควรตระหนัก และให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความรู้ทางด้านวิชาชีพบัญชีมี ทักษะทางวิชาชีพ และตระหนักถึงคุณค่าแห่งวิชาชีพบัญชี จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ H₂

8.4 สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพ การจัดทำรายงานทางการเงิน ($p < 0.01$) เนื่องจากผู้ ทำบัญชีต้องเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ต้องมีความโปร่งใส ความมีอิสระเที่ยงธรรม หรือสุจริตต่อวิชาชีพ สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี ตลอดจนเกิด ประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ พลแก้ว (2566) พบว่า ด้านทัศนคติ ต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการจัดทำรายงานการเงิน จากการวิจัยครั้งนี้ ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาการเงินและบัญชีให้เป็นผู้จัดทำบัญชีที่ตระหนักถึงผู้ใช้ข้อมูลทาง การเงิน เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ เป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการ บัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Rufino (2018) พบว่า สมรรถนะผู้ทำบัญชี ด้านทัศนคติต่อ วิชาชีพ ถือเป็นความรู้ด้านบัญชีและการเงิน ที่สำคัญในการทำงานของนักบัญชี โดยมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ จัดทำรายงานทางการเงิน จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₃

เอกสารอ้างอิง

- กมลรส จันทร์ตากำ. (2562). การพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีของธุรกิจ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่เพื่อรองรับการ เปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระทรวงแรงงาน. (2560). โครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน.
- ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566, จาก <http://nlrc.mol.go.th/research/NGDK0N4/00NGDK0N4.pdf>.
- จารุวรรณ แซ่เต๋. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลกับความสำเร็จในการทำงานของผู้บริหาร ฝ่ายบัญชีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิตรเลขา ทาสี สุวรรณ บุญมาก และ ปริญญากร สว่างศรี. (2564). การศึกษาศักยภาพในการปฏิบัติงานทางบัญชี ของผู้ทำบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในเขตนิคม และในเขตประกอบการอุตสาหกรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 11(1), 187-198.

- ณัฐา ธรเจริญกุล. (2561). สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน กรณีศึกษาสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 24(1), 58 – 70.
- ณัฐวงศ์ พูนพล นาถนภา นิลนิยม และ อิงอร นาชัยฤทธิ์. (2566). ผลกระทบของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 17(2), 463–479.
- ณัฐวงศ์ พูนพล วิฐา ทวีพร้อม นาถนภา นิลนิยม และ ปรียาณัฐ มรัตนไพโร. (2565). ผลกระทบของการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงานของผู้ทำบัญชีสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการบัญชีและการจัดการ, 14(3), 1–17.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). ข้อมูลการจัดโครงสร้างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ. ค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2565. จาก <https://www.set.or.th/th/market/index/mai/profile>.
- ธนวรรณ แห่งโคม. (2562). ตัวแบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาสมรรถนะของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. คุชชินพนธ์ปริญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.
- ธเนศ อุ่นปรีชาวนิชย์ และ นภาพร อุ่นปรีชาวนิชย์. (2566). ปัจจัยความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของนักลงทุน. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 11 สมาคมครุฑนครี (ประเทศไทย) ร่วมกับ สมาคมเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, (4)2, 1-10.
- นริศรา วัฒนศัพท์. (2563). สมรรถนะของนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อปัญญาประดิษฐ์และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นาถวีณา สีนุชชัยภาคเสรี และคณะ. (2563). ผลกระทบของคุณภาพการรายงานทางการเงินและบุพบัปัจจัยต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ของบุคลากรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เบญญาภา ยืนยง. (2560). สมรรถนะของนักบัญชีและมาตรฐานการจัดทำบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในราชการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชียมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปราณี คำมา ณัฐภูมิ ตันติเศรษฐ และ วราพร เปรมพาดิษฐ์กุล. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาสมรรถนะด้านวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(2), 53 – 62.
- ประภัสสร กิตติมนม. (2561). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้ทำบัญชีธุรกิจ SMEs ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ. วารสารจันทร์เกษมสาร, 24(47), 79 – 94.
- ผกาดี นิลสุวรรณ วราพร รุ่งเรือง วนิดา แพงศรี ประไพศรี สุภาจันทร์ และศศิกร เครือผือ. (2563). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุดรธานี. งานวิจัยบัญชียบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- พิมพ์ผกา วงศ์ทองแก้ว รุ่งนภา สีดา มัทนา ฤทธิแก้ว เกศณี อินสา และนิตยา ทิยานัน. (2562). สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีต่อการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6, 236 – 245. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- รุ่งระวี รัชสมบัติ และ กัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม. (2565). สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักวิชาการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 4(1), 13 – 27.
- รุ่งระวี มังสิงห์ และ ชุมพล รอดแจ่ม. (2564). สมรรถนะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลตามมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 6(1), 100-119.
- ศิริวรรณ พลแก้ว. (2566). ผลกระทบของความรู้ด้านบัญชีภาครัฐที่มีต่อประสิทธิภาพการจัดทำรายงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริพรรณ โกมลรัตน์มงคล และ พิเชษฐ์ ไสภพงษ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 26(2), 46-60.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). มาตรฐานการศึกษา. ค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2566, จาก <https://acprostd.tf.ac.or.th/standard/5/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2>
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). มาตรฐานรายงานทางการเงิน. ค้นเมื่อ 4 กรกฎาคม 2566, จาก <https://acprostd.tf.ac.or.th/standard/1/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99>
- เสาวลักษณ์ กิมสร้าง. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม. สุรินทร์ เบ้าธรรม. (2558). วิจัยทางการบัญชี. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- อาทิตย์ อธิคม. (2562). สมรรถนะของนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารระบบ การเงินและบัญชีของกองทัพบก. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อารียา สรศักดิ์ดา. (2562). สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชี. สารนิพนธ์ปริญญาบัตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อัฐพงษ์ ธีระคานนท์ กิ่งกาญจน์ มูลเมือง และเสียง บัวไหล. (2564). การเปรียบเทียบการเปิดเผย นโยบายสำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(1), 48-62.

Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, V. (2001). *Marketing Research*. New York : John Wiley and Sons.

- Black, K. (2006). *Business Statistics : for Contemporary Decision Making*. New York : John Wiley and Sons.
- Field, A. (2000). *Discovering Statistics Using SPSS for Windows*. New York : Sage Publication.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, R., & Tatham, R. *Multivariate data Analysis*. 6th ed. New Jersey : Pearson Prentice Hall.
- Rufino, H. D. (2018). Competency requirements for professional accountants: Basis for accounting curriculum enhancement. *Review of Integrative Business and Economics Research* 7.
- Thywill, C. (2017). The Improving of Accounting Competency in Islamic Finance of People Affected by Covid-19. *JURNAL PENELITIAN*. 2021, 155-164.